

Список використаних джерел:

1. Алексеева А. В. Чинники престижності професій: гендерний аспект. А. В. Алексеева. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2013. № 2. С. 27-30.
2. Бреус С. М. Міжнародно-правові стандарти і зарубіжний досвід у сфері гендерної ідентичності. С. М. Бреус. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2014. № 3. С. 83-87.
3. Бриндіков Ю. Л. Гендер: суспільно-політичний аспект / Ю. Л. Бриндіков. *Університетські наукові записки*. 2012. № 3. С. 591-595.
4. Головнюва І. В. Особливості спрямованості особистості, що впливають на ефективність управлінської діяльності: гендерні відмінності. І. В. Головнюва, Ю. Л. Твердохвалова. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. Філософія. 2012. Вип. 43(1). С. 61-68.

Дмитро ТІНІН,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,

**ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДОТРИМАННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ
ЧОЛОВІКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ОСОБЛИВОСТІ
ПЕРЕВІРКИ ДОКУМЕНТІВ У ЧОЛОВІКІВ ПРАЦІВНИКАМИ
ТЦК ТА СП ПРИ СПРИЯННІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ**

В умовах дії правового режиму воєнного стану посилення боєздатності та обороноздатності держави постає одним з найважливіших питань протидії збройній агресії окупанта та боротьби з ворожими елементами всередині нашої держави. Стримання зовнішнього та внутрішнього натиску в державі унеможливить появу політичних, економічних, соціальних кризових явищ.

У дослідженні М. П. Войтюк зазначає, що якою б не була особа підготовленою, все одно в деяких ситуаціях не уникнути конфлікту. Конфлікт – суспільний феномен, від якого залежить процес нормального людського розвитку, і вважається неминучим явищем та охоплює найрізноманітніші сфери людського буття [1].

У період проведення мобілізаційних заходів широко розповсюдженим явищем постало негативне відношення суспільства до роботи працівників територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (далі – ТЦК та СП). В даному аспекті відношення до поліції в цілому також не сприяє підняттю іміджу та довіри в суспільстві. Вказані обставини призводять до поступового наростання агресії серед населення і, як правило, підвищення спротиву суспільства в момент виконання військовослужбовцями та правоохоронцями своїх обов'язків.

Сьогоднішні події, які широко розповсюджуються в Інтернет-мережі, формують у суспільства негативне та вороже уявлення про діяльність посадових осіб під час здійснення мобілізаційних заходів.

Відповідно до ч. 2 ст. 65 Конституції України, «Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України. Громадяни відбувають військову службу відповідно до закону» [2].

У цей же час, відповідно до ч. 2 ст. 32 Закону України «Про Національну поліцію» [3], у період дії воєнного стану та/або під час мобілізації (крім цільової) поліцейський має право вимагати в особи чоловічої статі віком від 18 до 60 років пред'явлення нею військово-облікового документа разом з документом, що посвідчує особу, у спосіб, який дає можливість поліцейському прочитати та зафіксувати дані, що містяться в документах.

Враховуючи вимоги ст. 32 цього Закону, вбачається, що перевірка документів є превентивним поліцейським заходом і не передбачає застосування заходів поліцейського примусу. Однак невиконання громадянином законної вимоги у випадку наявності підстав для перевірки документів може призвести до ескалації конфлікту та, своєю чергою, відповідних юридичних наслідків. Вказана обставина обумовлюється в деяких випадках присутністю військовослужбовців ТЦК та СП.

Так, під час перетину блокпостів розповсюдженою практикою є проведення відповідної процедури перевірки документів чоловіків за обліками поліції, але при перебуванні військовослужбовців ТЦК та СП особи чоловічої статі створюють перешкоди, а в деяких випадках протидію законним вимогам поліцейських.

Водночас необхідно зазначити, що у Законі України «Про Національну поліцію» відсутня норма, яка б передбачала вручення повістки працівниками поліції; повноваження на вручення повістки мають представники ТЦК та СП, представники структурних підрозділів районних, міських держадміністрацій, представники підприємств, установ, організацій – на території підприємств (установ, організацій) та в місцях виконання працівниками робіт (обов'язків) [4].

Потрібно зауважити, що примусово мобілізовані чоловіки не матимуть мотивації до захисту Батьківщини від воєнної агресії окупанта. У даному аспекті необхідно зазначити деякі дослідження кримінологічного профілю державного зрадника [5]. Результати дослідження судових рішень за ст. 111 КК України, їх аналіз та узагальнення дають змогу скласти кримінологічний профіль особи злочинця, який вчинив державну зраду. Це чоловіки (82,9 %), 35-59 років (63,4 %), проживають у місті (90,3 %), мають вищу освіту (51,2 %), державні службовці (51,2 %), одружені (56,1 %), не мають неповнолітніх дітей на утриманні (73,1 %), не були судимі (95,1 %) та вчинили злочин одноосібно (73,1 %). Вказана статистика зазначає, що невмотивованість особи на полі бою може стати чинником переходу на бік ворога або добровільної здачі в полон.

Водночас слід зазначити, що така модель кримінологічного профілю державного зрадника характерна для українських злочинців і більшою мірою може бути застосована в Україні.

Доходимо висновку, що окремі випадки створюють прецеденти, в яких присутність поліції викликає неприємне ставлення, провокує людей на конфлікт по відношенню до поліцейських [6]. Досить часто зустрічають поліцейські ці проблеми при забезпеченні публічної безпеки та порядку. Однак юридична грамотність та відповідна кваліфікація поліцейських під час здійснення ними владних повноважень не повинні суперечити вимогам та нормам законодавства. Виклик суспільного хвилювання в жодному разі не сприятиме формуванню позитивного іміджу поліцейського та військовослужбовця. Кваліфікація та професійна юридична підготовка поліцейських є ключовими для правильного застосування законодавства та забезпечення правопорядку.

Наша країна чітко визначила свій європейський вибір і у надважких умовах відкритої війни доводить вірність європейським цінностям. Наша держава на законодавчому рівні імплементує норми міжнародного законодавства, вдосконалює національне законодавство, є частиною європейського співробітництва. Зміна основної функції правоохоронної системи з каральної на сервісну повинна бути забезпечена на рівні підготовки безпосередньо поліцейських, які виконуватимуть владні повноваження [7-8].

Список використаних джерел:

1. Войтюк М. П. Тривала готовність до безконфліктного спілкування, особливий вид комунікативної компетентності. М. П. Войтюк. *Актуальні проблеми вітчизняного права в дослідженнях молодих вчених у світлі євроінтеграційних процесів: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. курсантів, студентів, слухачів, ад'юнктів (аспірантів) та докторантів (м. Дніпро, 18 трав. 2017 р.)*. Дніпро : ДДУВС, 2017. С. 21-25. <http://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/1008>.
2. Конституція України: Закон України № 254к/96-вр від 28.06.1996. Офіційний сайт ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
3. Про Національну поліцію: Закон України № 580-VIII від 02.07.2015. Офіційний сайт ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
4. Тимофєєв В. П., Тінін Д. Г., Завістовський О. Д. Деякі проблемні питання правомірності та неупередженості дій співробітників ТЦК та СП при сприянні поліцейських проведенню дій мобілізаційного характеру. *Науковий вісник Ужгородського університету*: серія: Право / голов. ред. Ю.М. Бисага. Ужгород, 2024. Т. 1. Вип. 86. С. 282-288. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/01/44.pdf>. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.1.42>.
5. Polovnikov, V., Biletskyi, V., Tyshchuk, V., & Overchenko, Y. (2020). Criminological profile of a perpetrator of a high treason. *Amazonia Investiga*, 9(28), 176-189. DOI: 10.34069/AI/2020.28.04.21.
6. Войтюк М. П. Роль органів Національної поліції при забезпеченні публічної безпеки та порядку. М. П. Войтюк. *Актуальні питання забезпечення публічного порядку та безпеки в сучасних умовах: вітчизняний та міжнародний досвід : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 17 листопада 2017 р.)*. Дніпро : ДДУВС; Ліра ЛТД, 2017. С. 247-250.

<http://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/1111>.

7. Тінін, Д., & Завістовський, О. (2023). Важливість питання комунікації поліцейського в системі професійної підготовки. Матеріали конференцій МЦНД, (08.12.2023; Черкаси, Україна), 143–145. URL: <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/876>.

8. Войтюк, М., & Тінін, Д. (2024). Інтеграція гендерної складової у секторі безпеки та оборони в Україні. *Матеріали конференцій МЦНД*, (29.11.2024; Житомир, Україна), 259–262. URL: <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/360>.

Дмитро ТІНІН,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Марина ВОЙТЮК,
викладач кафедри теорії та історії
держави та права, конституційного
права та прав людини
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА ДИТИНИ НА СПІЛКУВАННЯ З БАТЬКОМ, ЯКИЙ ПЕРЕБУВАЄ НА СЛУЖБІ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ ТА У НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

З початку широкомасштабної війни держави-агресора проти України значна кількість українських сімей опинилась у ситуації, коли заради збереження життя та здоров'я своїх дітей вимушено виїхала у безпечні регіони, а деякі й за кордон. У цей же час чоловіча частина населення стали на захист суверенітету та територіальної цілісності та України.

Перебування українських жінок та їх дітей із чоловіками, які проходять службу у Збройних Силах України та Національній поліції, тривалий час на відстані істотно вплинуло на їхні взаємовідношення (жінки змінили своє ставлення до чоловіків, не бажають повертатися назад до України, де триває війна). У даному випадку виникає конфлікт сучасності, коли жінки через довготривалу військову агресію тривалий час перебувають окремо від своїх чоловіків під впливом європейської культури. Конфлікт – суспільний феномен, від якого залежить процес нормального людського розвитку і вважається неминучим явищем та охоплює найрізноманітніші сфери людського буття [1].

Проблеми сімей, які опинилися роз'єднаними через війну та еміграцію,